

## Materiały na konkurs wiedzy

### SAKRAMENTY ŚWIĘTE

#### kategoria L

#### Siedem sakramentów świętych

1. Chrzest
2. Bierzmowanie
3. Eucharystia
4. Pokuta i pojednanie
5. Namaszczenie chorych
6. Kapłaństwo
7. Małżeństwo

#### Chrzest

Chrzest to pierwszy krok na drodze wiary. Jest sakramentem, który otwiera drzwi do wszystkich innych. Przyjmuje się go tylko raz w życiu, bo jego skutki są nieodwołalne - człowiek zostaje obmyty z grzechu pierworodnego, staje się dzieckiem Bożym i członkiem Kościoła. Chrzest jest początkiem drogi chrześcijańskiej, który nadaje nowy kierunek całemu życiu. Rodzice i chrzestni zobowiązują się wychowywać dziecko w wierze, a dorosły przyjmujący chrzest składa świadome wyznanie wiary.

#### Kto ustanowił sakrament chrztu?

Jezus Chrystus, w słowach: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego” (Mt 28, 19).

#### Bierzmowanie

Bierzmowanie to moment, w którym wierny otrzymuje szczególny dar Ducha Świętego. Warto wiedzieć, że nazywane jest też sakramentem dojrzałości chrześcijańskiej, bo umacnia wiarę, dodaje odwagi do głoszenia Ewangelii i podejmowania decyzji zgodnych z wiarą.

Podczas bierzmowania biskup nakłada ręce na kandydata i namaszcza go olejem, wypowiadając słowa: "Przyjmij znamię daru Ducha Świętego". Ten gest nawiązuje do czasów Apostołów, którzy przekazywali wiarę przez modlitwę i nałożenie rąk. Bierzmowanie przyjmuje się tylko raz.

## **Kto ustanowił sakrament bierzmowania?**

Jezus Chrystus, podczas swojej działalności mówiąc o działaniu Ducha oraz zapowiadając Jego zesłanie, które dokonało się uroczysto w dzień Pięćdziesiątnicy w Wieczerniku.

## **Eucharystia**

Najświętszy Sakrament, czyli Eucharystia, to centrum całego życia chrześcijańskiego. Wierni uczestniczą w niej na pamiątkę Ostatniej Wieczerzy, kiedy Jezus ustanowił ten sakrament, mówiąc: "To jest ciało moje... To jest kielich krwi mojej...".

Wierni przyjmują na Mszy Świętej Ciało i Krew Chrystusa pod postaciami chleba i wina. Eucharystia jest duchowym pokarmem, źródłem łaski i miłości, które dodają siły do przebaczenia, służby bliźnim i codziennego życia w świętości. To sakrament, który można przyjmować wiele razy.

## **Kto ustanowił sakrament Eucharystii?**

Jezus Chrystus, podczas Ostatniej Wieczerzy, w słowach: *«Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje»*. Następnie wziął kielich i odmówiwszy dziękczynienie, dał im, mówiąc: *«Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów.»* (Mt 26, 26-28).

## **Pokuta i pojednanie**

Nie da się ukryć, że każdy człowiek upada. Jednak Bóg zawsze daje szansę powrotu. Sakrament pokuty (często nazywany spowiedzią), jest jak otwarte ramiona Ojca z przypowieści o synu marnotrawnym. Rozpoczyna się od rachunku sumienia, czyli szczerego spojrzenia na własne życie w świetle Bożych przykazań. Potem wierny wyznaje swoje grzechy kapłanowi, żałuje za nie, otrzymuje rozgrzeszenie i zobowiązuje się do naprawienia wyrządzonych szkód. Do tego sakramentu można przystępować wiele razy.

## **Kto ustanowił sakrament Pokuty i pojednania?**

Pan Jezus, w słowach: „Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuszcicie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane”. (J 20, 22-23).

## **Namaszczenie chorych**

Sakrament ten przeznaczony jest dla osób poważnie chorych, starszych, przed trudną operacją czy w czasie osłabienia organizmu. Kapłan modli się nad chorym i namaszcza go poświęconym olejem, prosząc Boga o zdrowie duszy i ciała. Sakrament przynosi pokój i odwagę w znoszeniu cierpienia. Ten sakrament można przyjmować wiele razy, gdy tylko jest taka potrzeba.

## **Kto ustanowił sakrament namaszczenia chorych?**

Jezus Chrystus, jako sakrament umocnienia i uzdrowienia. Choć w Ewangeliach nie znajdziemy dokładnego zapisu ustanowienia tego sakramentu, to taki zapis znajdziemy w Liście świętego Jakuba: „Choruje kto wśród was? Niech wezwie kapłanów Kościoła, i niech się modlą nad nim, namaszczając go olejem w imię Pana” (Jk 5,14-15).

## Kapłaństwo

Kapłaństwo to szczególne powołanie. Jest sakramentem, w którym mężczyzna zostaje przeznaczony do pełnienia służby w Kościele. Kapłan działa w osobie Chrystusa, sprawując sakramenty, głosząc Ewangelię i towarzysząc wiernym w drodze do zbawienia.

Sakrament ten ma trzy stopnie: diakonat, prezbiterat i biskupstwo. Każdy z nich wiąże się z ogromną odpowiedzialnością i wezwaniem do życia w świętości, w wierności Bogu i Kościołowi. Ten sakrament przyjmuje się tylko raz.

### Kto ustanowił sakrament kapłaństwa?

Jezus Chrystus podczas Ostatniej Wieczerzy w Wielki Czwartek w Wieczerniku, bezpośrednio przed swoją męką i śmiercią. Ustanowienie to było nierozdzielnie związane z Eucharystią, którą Jezus nakazał sprawować apostołom.

## Małżeństwo

Małżeństwo to sakrament, w którym mężczyzna i kobieta stają się dla siebie nawzajem darem. Składają przysięgę miłości, wierności i uczciwości małżeńskiej, zobowiązując się do wspólnego życia w radości i smutku, zdrowiu i chorobie.

Małżeństwo jest fundamentem chrześcijańskiej rodziny i miejscem, w którym dzieci uczą się wiary oraz miłości do Boga i bliźnich.

### Kto ustanowił sakrament małżeństwa?

Jezus Chrystus, potwierdzając nierozdzielność związku opartego na miłości i wierności, słowami: „Co więc Bóg złączył, człowiek niech nie rozdziela” (Mt 19,6).

W historii, a dokładnie w pierwszych wiekach istnienia Kościoła udzielano w jednym dniu kilku sakramentów razem, najczęściej dorosłym ludziom. Były to trzy sakramenty: Chrzest, Eucharystia i Bierzmowanie. **Te sakramenty nazywano sakramentami wtajemniczenia chrześcijańskiego**, gdyż stały one na początku życia każdego chrześcijanina.

## Materia i forma oraz szafarz sakramentów świętych

Aby można było przystąpić do sakramentów świętych, potrzeba następujących rzeczy:

**Materia sakramentu** – rzecz potrzebna do udzielenia danego sakramentu (np. woda, chleb i wino, oleje święte).

**Forma sakramentu** – jest to inaczej formuła sakramentalna czyli najważniejsze słowa, które są wypowiedziane podczas sprawowania tego sakramentu.

**Szafarz sakramentu** – osoba, która udziela (sprawuje) ten sakrament.

| Sakrament                   | Materia                                    | Forma   | Szafarz  |
|-----------------------------|--|---|--|
| <b>Chrzest</b>              | Woda                                       | Słowa: „Ja ciebie chrzczę, w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”   | Kapłan, a w przypadku niebezpieczeństwa śmierci każdy człowiek     |
| <b>Bierzmowanie</b>         | Olej krzyżma                               | Słowa: „Przyjmij znamię daru Ducha Świętego”.   | Biskup ( w wyjątkowych sytuacjach osoba delegowana przez biskupa). |
| <b>Eucharystia</b>          | Woda i wino, chleb                         | Słowa: „To jest moje Ciało... To jest moja Krew”.   | Kapłan   |
| <b>Pokuta</b>               | Grzechy wyznawane przez człowieka          | Słowa: „I ja odpuszczam tobie grzechy, w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”.  | Kapłan   |
| <b>Namaszczenie chorych</b> | Olej chorych                               | Słowa: „Przez to święte namaszczenie, niech Pan w swoim nieskończonym miłosierdziu wspomóż cię łaską Ducha Świętego”. | Kapłan   |
| <b>Kapłaństwo</b>           | Nałożenie rąk biskupa                      | Słowa konsekracji   | Biskup   |
| <b>Małżeństwo</b>           | Mężczyzna i kobieta oraz ich wspólne życie | Wzajemna zgoda i przysięga małżeńska  | Małżonkowie  |

### Jak dzielimy sakramenty święte?

Podział według Katechizmu Kościoła Katolickiego:

1. **Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego:** Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia.
2. **Sakramenty uzdrowienia:** Pokuta, Namaszczenie chorych.
3. **Sakramenty w służbie komunii (jedności):** Kapłaństwo, Małżeństwo.

Inny podział:

1. **Sakramenty niepowtarzalne** (przyjmowane raz w życiu, ponieważ wyciskają na

duszy niezatarty znak sakramentalny): chrzest, bierzmowanie, kapłaństwo.

2. **Sakramenty powtarzalne:** Eucharystia, pokuta, namaszczenie chorych, małżeństwo (tylko po śmierci współmałżonka).

### Z Katechizmu Kościoła Katolickiego

#### Chrzest:

**1275** Wtajemniczenie chrześcijańskie dokonuje się przez trzy sakramenty: chrzest, który jest początkiem nowego życia; bierzmowanie, które jest jego umocnieniem, i Eucharystię, która karmi ucznia Ciałem i Krwią Chrystusa, by przekształcić go w Niego.

**1276** "Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem" (Mt 28,19-20).

**1277** Chrzest jest narodzeniem do nowego życia w Chrystusie. Zgodnie z wolą Pana jest on konieczny do zbawienia, tak jak Kościół, do którego chrzest wprowadza.

**1278** Istotny obrzęd chrztu polega na zanurzeniu kandydata w wodzie lub polaniu wodą jego głowy z równoczesnym wezwaniem Trójcy Świętej, to znaczy Ojca, Syna i Ducha Świętego.

**1279** Skutek chrztu lub łaski chrzcielnej jest bardzo bogatą rzeczywistością. Obejmuje ona: odpuszczenie grzechu pierworodnego i wszystkich grzechów osobistych, narodzenie do nowego życia, przez które człowiek staje się przybranym synem Ojca, członkiem Chrystusa, świątynią Ducha Świętego. Przez fakt przyjęcia tego sakramentu ochrzczony jest włączony w Kościół, Ciało Chrystusa, i staje się uczestnikiem kapłaństwa Chrystusa.

**1280** Chrzest wyciska w duszy niezatarte duchowe znamię, "charakter", który konsekruje ochrzczonego do uczestniczenia w chrześcijańskim kulcie religijnym. Z racji "charakteru" chrzest nie może być powtórzony.

**1281** Ci, którzy ponoszą śmierć z powodu wiary, katechumeni i wszyscy ludzie, którzy pod wpływem łaski, nie znając Kościoła, szczerze szukają Boga i starają się pełnić Jego wolę, mogą być zbawieni, chociaż nie przyjęli chrztu.

**1282** Od najdawniejszych czasów chrzest jest udzielany dzieciom, ponieważ jest łaską i darem Bożym, które nie zakładają ludzkich zasług. Dzieci są chrzczone w wierze Kościoła. Wejście w życie chrześcijańskie daje dostęp do prawdziwej wolności.

**1283** Jeśli chodzi o dzieci zmarłe bez chrztu, to liturgia Kościoła zachęca nas do ufności w miłosierdzie Boże i do modlitwy o ich zbawienie.

**1284** W razie konieczności każda osoba może udzielić chrztu, pod warunkiem że ma intencję uczynienia tego, co czyni Kościół, i poleje wodą głowę kandydata, mówiąc: "Ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego".

## **Bierzmowanie:**

**1315** "Kiedy Apostołowie w Jerozolimie dowiedzieli się, że Samaria przyjęła słowo Boże, wystali do niej Piotra i Jana, którzy przyszli i modlili się za nich, aby mogli otrzymać Ducha Świętego. Bo na żadnego z nich jeszcze nie zstąpił. Byli jedynie ochrzczeni w imię Pana Jezusa. Wtedy więc wkładali Apostołowie na nich ręce, a oni otrzymywali Ducha Świętego" (Dz 8,14-17).

**1316** Bierzmowanie udoskonala łaskę chrztu; jest ono sakramentem, który daje Ducha Świętego, aby głębiej zakorzenić nas w synostwie Bożym, ściślej wszczepić w Chrystusa, umocnić naszą więź z Kościołem, włączyć nas bardziej do jego posłania i pomóc w świadczeniu o wierze chrześcijańskiej słowem, któremu towarzyszą czyny.

**1317** Bierzmowanie podobnie jak chrzest wyciska w duszy chrześcijanina duchowe znamię, czyli niezatarty charakter. Dlatego ten sakrament można przyjąć tylko raz w życiu.

**1318** Na Wschodzie sakramentu bierzmowania udziela się bezpośrednio po chrzcie, a po nim następuje uczestnictwo w Eucharystii. Ta tradycja uwypukla jedność trzech sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego. W Kościele łacińskim udziela się bierzmowania po osiągnięciu "wieku używania rozumu". Jego udzielanie jest zazwyczaj zarezerwowane dla biskupa, aby wskazać w ten sposób, że bierzmowanie umacnia więź z Kościołem.

**1319** Kandydat do bierzmowania, który osiągnął wiek używania rozumu, powinien złożyć wyznanie wiary, być w stanie łaski i mieć intencję przyjęcia tego sakramentu. Powinien też być przygotowany do podjęcia zadania ucznia i świadka Chrystusa we wspólnocie Kościoła oraz w sprawach doczesnych.

**1320** Istotnym obrzędem bierzmowania jest namaszczenie krzyżmem świętym czoła ochrzczonego (na Wschodzie także innych części ciała) wraz z włożeniem ręki szafarza i słowami: "Przyjmij znamię daru Ducha Świętego" w obrzędzie rzymskim, a w obrzędzie bizantyjskim: "Pieczęć daru Ducha Świętego".

**1321** Jeśli bierzmowanie nie jest celebrowane razem z sakramentem chrztu, jego więź z chrztem zostaje wyrażona między innymi przez odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych. Celebracja bierzmowania podczas Eucharystii sprzyja podkreśleniu jedności sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego.

## **Eucharystia:**

**1406** Jezus mówi: "Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli kto spożywa ten chleb, będzie żył na wieki... Kto spożywa moje Ciało i pije moją Krew, ma życie wieczne... trwa we Mnie, a Ja w nim" (J 6, 51. 54. 56).

**1407** Eucharystia jest centrum i szczytem życia Kościoła, ponieważ Chrystus włącza Kościół i wszystkie jego członki do swojej ofiary uwielbienia i dziękczynienia, złożonej raz na zawsze Ojcu na krzyżu. Przez tę ofiarę Chrystus rozlewa łaski zbawienia na swoje Ciało, którym jest Kościół.

**1408** Celebracja Eucharystii obejmuje zawsze: głoszenie słowa Bożego, dziękczynienie składane Bogu Ojcu za wszystkie Jego dobrodziejstwa, a zwłaszcza za dar Jego Syna;

konsekrację chleba i wina oraz uczestniczenie w uczcie liturgicznej przez przyjmowanie Ciała i Krwi Pana. Elementy te konstytuują jeden i ten sam akt kultu.

**1409** Eucharystia jest pamiątką Paschy Chrystusa, to znaczy dzieła zbawienia wypełnionego przez Jego życie, śmierć i zmartwychwstanie. Dzieło to uobecnia się w czynności liturgicznej.

**1410** Sam Chrystus, wieczny Arcykapłan Nowego Przymierza, działając przez posługę kapłanów, składa Ofiarę eucharystyczną. Sam Chrystus, rzeczywiście obecny pod postaciami chleba i wina, jest również darem ofiarnym składanym w Eucharystii.

**1411** Tylko kapłani ważnie wyświęceni mogą przewodniczyć Eucharystii i konsekrować chleb i wino, aby stały się Ciałem i Krwią Pana.

**1412** Istotnymi znakami sakramentu Eucharystii są pszenny chleb i wino gronowe, nad którymi wzywa się błogosławieństwa Ducha Świętego i kapłan wypowiada słowa konsekracji, będące słowami Jezusa z Ostatniej Wieczerzy: " To jest Ciało moje za was wydane : To jest kielich Krwi mojej..."

**1413** Przez konsekrację dokonuje się przeistoczenie (transsubstantiatio) chleba i wina w Ciało i Krew Chrystusa. Pod konsekrowanymi postaciami chleba i wina jest obecny żywy i chwalebny Chrystus w sposób prawdziwy, rzeczywisty i substancjalny, z Ciałem, Krwią, Duszą i Bóstwem .

**1414** Eucharystia jako ofiara jest także składana na wynagrodzenie za grzechy żywych i zmarłych, a także by otrzymać od Boga duchowe i doczesne dary.

**1415** Kto chce przyjmować Chrystusa w Komunii eucharystycznej, musi być w stanie łaski. Jeśli ktoś ma świadomość, że popełnił grzech śmiertelny, nie powinien przystępować do Eucharystii bez otrzymania uprzednio rozgrzeszenia w sakramencie pokuty.

**1416** Przyjęcie Ciała i Krwi Chrystusa w Komunii świętej pogłębia zjednoczenie komunikującego z Panem, gładzi grzechy powszednie i zachowuje od grzechów ciężkich. Ponieważ zostają umocnione więzy miłości między komunikującym a Chrystusem, przyjmowanie tego sakramentu umacnia jedność Kościoła, Mistycznego Ciała Chrystusa.

**1417** Kościół żywo poleca wiernym, by przyjmowali Komunię świętą, gdy uczestniczą w celebracji Eucharystii. Zobowiązuje ich do tego przynajmniej raz w roku.

**1418** Ponieważ w sakramencie Ołtarza obecny jest sam Chrystus, należy Go czcić kultem adoracji. "Nawiedzenie Najświętszego Sakramentu... jest dowodem wdzięczności, poręką miłości i obowiązkiem należnej czci względem Chrystusa Pana" .

**1419** Chrystus, przechodząc z tego świata do Ojca, dal nam w Eucharystii zadatek swojej chwały; udział w Najświętszej Ofierze utożsamia nas z Jego Sercem, podtrzymuje nasze siły w czasie ziemskiej pielgrzymki, budzi pragnienie życia wiecznego i już teraz jednoczy nas z Kościołem niebieskim, ze świętą Dziewicą Maryją i wszystkimi świętymi.

## **Pokuta i pojednanie:**

**1485** "Wieczorem owego pierwszego dnia... przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł (do Apostołów): <<Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuścicie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane>>" (J 20, 19. 22-23).

**1486** Przebaczenie grzechów popełnionych po chrzcie jest udzielane przez osobny sakrament nazywany sakramentem nawrócenia, spowiedzi, pokuty lub pojednania.

**1487** Ten, kto grzeszy, rani cześć i miłość Boga, a także własną godność człowieka powołanego do synostwa Bożego oraz narusza duchowe dobro Kościoła, którego każdy chrześcijanin powinien być żywym kamieniem.

**1488** W świetle wiary nie ma większego zła niż grzech i nic innego nie powoduje gorszych skutków dla samych grzeszników, dla Kościoła i dla całego świata.

**1489** Powrót do komunii z Bogiem, która została utracona przez grzech, rodzi się z łaski Boga pełnego miłosierdzia i troszczącego się o zbawienie ludzi. Trzeba prosić o ten cenny dar dla siebie i dla innych.

**1490** Droga powrotu do Boga, nazywana nawróceniem i żalem, zakłada ból i odwrócenie się od popełnionych grzechów oraz mocne postanowienie niegrzeszenia w przyszłości. Nawrócenie dotyczy więc przeszłości i przyszłości. Źródłem nawrócenia jest nadzieja na miłosierdzie Boże.

**1491** Sakrament pokuty składa się z trzech aktów penitenta oraz z rozgrzeszenia kapłana. Aktami penitenta są: żal za grzechy, spowiedź lub ujawnienie grzechów przed kapłanem oraz postanowienie wypełnienia zadośćuczynienia i czynów pokutnych.

**1492** Żal za grzechy (nazywany także skruchą) powinien wyływać z motywów wynikających z wiary. Jeśli jego źródłem jest miłość do Boga, nazywamy go "doskonałym"; jeśli opiera się na innych motywach, nazywamy go "niedoskonałym".

**1493** Kto chce dostąpić pojednania z Bogiem i z Kościołem, musi wyznać przed kapłanem wszystkie grzechy ciężkie, których jeszcze nie wyznawał, a które przypomniał sobie po starannym zbadaniu swego sumienia. Wyznawanie grzechów powszednich niej jest samo w sobie konieczne, niemniej jest przez Kościół żywo zalecane.

**1494** Spowiednik zadaje penitentowi wypełnienie pewnych czynów "zadośćuczynienia" lub "pokuty", by wynagrodził szkody spowodowane przez grzech i postępował w sposób godny ucznia Chrystusa.

**1495** Tylko kapłani, którzy zostali upoważnieni przez władzę kościelną do spowiadania, mogą przebaczać grzechy w imieniu Chrystusa.

**1496** Skutki duchowe sakramentu pokuty są następujące:

- pojednanie z Bogiem, przez które penitent odzyskuje łaskę;
- pojednanie z Kościołem;
- darowanie kary wiecznej spowodowanej przez grzechy śmiertelne;
- darowanie, przynajmniej częściowe, kar doczesnych, będących skutkiem grzechu;

- pokój i pogoda sumienia oraz pociecha duchowa;
- wzrost sił duchowych do walki, jaką musi prowadzić chrześcijanin.

**1497** Indywidualna i integralna spowiedź z grzechów ciężkich oraz rozgrzeszenie stanowią jedyny zwyczajny sposób pojednania się z Bogiem i Kościołem.

**1498** Przez odpusty wierni mogą otrzymać dla siebie, a także dla dusz w czyśćcu, darowanie kar doczesnych, będących skutkiem grzechów.

### **Namaszczenie chorych:**

**1526** "Choruje ktoś wśród was? Niech sprowadzi kapłanów Kościoła, by się modlili nad nim i namaścili go olejem w imię Pana. A modlitwa pełna wiary będzie dla chorego ratunkiem i Pan go podźwignie, a jeśli by popełnił grzechy, będą mu odpuszczone" (Jk 5,14-15).

**1527** Sakrament namaszczenia chorych udziela specjalnej łaski chrześcijaninowi, który doświadcza trudności związanych ze stanem ciężkiej choroby lub starości.

**1528** Stosowny czas na przyjęcie namaszczenia chorych zachodzi wtedy, gdy wierny staje wobec niebezpieczeństwa śmierci z powodu choroby lub starości.

**1529** Za każdym razem, gdy chrześcijanin zostaje dotknięty ciężką chorobą, może otrzymać święte namaszczenie; również wtedy, gdy już raz je przyjął i nastąpiło nasilenie się choroby.

**1530** Sakramentu namaszczenia chorych mogą udzielać tylko kapłani (prezbiterzy lub biskupi). Przy jego sprawowaniu używają oni oleju poświęconego przez biskupa lub w razie potrzeby przez samego prezbitera, który celebrowe ten sakrament.

**1531** Istota celebracji tego sakramentu polega na namaszczeniu czoła i rąk chorego (w obrzędzie rzymskim) lub innych części ciała (w obrzędach wschodnich); namaszczeniu towarzyszy modlitwa liturgiczna kapłana - celebransa, który prosi o specjalną łaskę tego sakramentu.

**1532** Skutki specjalnej łaski sakramentu namaszczenia chorych są następujące:

- zjednoczenie chorego z męką Chrystusa dla jego własnego dobra oraz dla dobra całego Kościoła;
- umocnienie, pokój i odwaga, by przyjmować po chrześcijańsku cierpienia choroby lub starości;
- przebaczenie grzechów, jeśli chory nie mógł go otrzymać przez sakrament pokuty;
- powrót do zdrowia, jeśli to służy dobru duchowemu;
- przygotowanie na przejście do życia wiecznego.

## **Kapłaństwo:**

**1590** Święty Paweł mówi do swojego ucznia Tymoteusza: "Przypominam ci, abyś rozpałił na nowo charyzmat Boży, który jest w tobie przez nałożenie moich rąk" (2 Tm 1, 6). "Jeśli ktoś dąży do biskupstwa, pożąda dobrego zadania" (1 Tm 3, 1). Do Tytusa powiedział: "W tym celu zostawiłem cię na Krecie, byś zaległe sprawy należycie załatwił i ustanowił w każdym mieście prezbiterów. Jak ci zarządziłem" (Tt 1, 5).

**1591** Cały Kościół jest ludem kapłańskim. Przez chrzest wszyscy wierni uczestniczą w kapłaństwie Chrystusa. Uczestnictwo to jest nazywane "wspólnym kapłaństwem wiernych". U jego podstaw i dla służenia mu istnieje inne uczestnictwo w posłaniu Chrystusa, przekazywane przez sakrament święceń, którego misją jest pełnienie służby we wspólnocie, w imieniu i w osobie Chrystusa-Głowy.

**1592** Kapłaństwo urzędowe różni się istotowo od wspólnego kapłaństwa wiernych, ponieważ udziela świętej władzy w służbie wiernym. Pełniący urząd święceń wykonują swoją posługę wobec Ludu Bożego przez nauczanie, kult Boży i rządy pasterskie

**1593** Od początku posługa święceń była udzielana i wykonywana według trzech stopni: jako posługa biskupów, prezbiterów i diakonów. Posługi udzielane przez święcenia są niezastąpione w organicznej strukturze Kościoła. Bez biskupów, prezbiterów i diakonów nie można mówić o Kościele.

**1594** Biskup otrzymuje pełnię sakramentu święceń, która włącza go do Kolegium Biskupów i czyni widzialną głową powierzonego mu Kościoła partykularnego. Biskupi jako następcy Apostołów i członkowie kolegium mają udział w odpowiedzialności apostołskiej i w posłaniu całego Kościoła pod zwierzchnictwem papieża, następcy św. Piotra.

**1595** Prezbiterzy są zjednoczeni z biskupami w godności kapłańskiej, a równocześnie zależą od nich w wykonywaniu swoich funkcji duszpasterskich; są powołani, by być roztropnymi współpracownikami biskupów. Tworzą oni wokół swojego biskupa prezbiterium, które wraz z nim jest odpowiedzialne za Kościół partykularny. Otrzymują od biskupa misję kierowania wspólnotą parafialną lub określoną funkcję kościelną.

**1596** Diakoni są wyświęceni dla zadań posługi w Kościele. Nie otrzymują oni kapłaństwa posługi, ale święcenia dają im prawo do ważnych funkcji w posłudze słowa, w kulcie Bożym, w zadaniach duszpasterskich i charytatywnych, które mają pełnić pod pasterskim zwierzchnictwem swojego biskupa.

**1597** Sakrament święceń udzielany jest przez włożenie rąk, któremu towarzyszy uroczysta modlitwa konsekracyjna. Prosi się w niej Boga, by otrzymującemu święcenia udzielił łask Ducha Świętego, potrzebnych dla jego posługi. Święcenia wyciskają niezatarty charakter sakramentalny.

**1598** Kościół udziela sakramentu święceń tylko mężczyznom (viris) ochrzczonym, których zdolności do wykonywania posługi kapłańskiej zostały starannie rozeznane. Odpowiedzialność i prawo dopuszczenia kogoś do przyjęcia sakramentu święceń przysługuje władzy kościelnej.

**1599** W Kościele łacińskim sakrament święceń prezbiteratu jest udzielany w sposób zwyczajny tylko kandydatom, którzy są gotowi dobrowolnie przyjąć celibat i publicznie wyrażają wolę zachowania go z miłości do Królestwa Bożego i służby ludziom.

**1600** Udzielanie sakramentu święceń wszystkich trzech stopni należy do biskupów.

## **Małżeństwo:**

**1659** Święty Paweł mówi: "Mężowie, miłujcie żony, bo i Chrystus umiłował Kościół. . . Tajemnica to wielka, a ja mówię w odniesieniu do Chrystusa i do Kościoła" (Ef 5, 25. 32).

**1660** Przymierze małżeńskie, przez które mężczyzna i kobieta stanowią między sobą wewnętrzną wspólnotę życia i miłości, powstało z woli Stwórcy, który wyposażył je we własne prawa. Z natury jest ono nastawione na dobro współmałżonków, a także na zrodzenie i wychowanie potomstwa. Małżeństwo ochrzczonych zostało podniesione przez Chrystusa Pana do godności sakramentu.

**1661** Sakrament małżeństwa jest znakiem związku Chrystusa i Kościoła. Udziela on małżonkom łaski miłowania się wzajemnie tą miłością, jaką Chrystus umiłował Kościół. Łaska sakramentu udoskonala zatem ludzką miłość małżonków, umacnia ich nierozzerwalną jedność i uświęca ich na drodze do życia wiecznego.

**1662** Małżeństwo opiera się na zgodzie obu stron, to znaczy na woli wzajemnego i trwałego oddania się sobie w celu przeżywania przymierza wiernej i płodnej miłości.

**1663** Skoro małżeństwo ustanawia małżonków w pewnym publicznym stanie życia w Kościele, powinno być zawierane publicznie, w ramach celebracji liturgicznej, wobec kapłana (lub upoważnionego świadka Kościoła) oraz świadków i zgromadzenia wiernych.

**1664** Do istoty małżeństwa należy jedność, nierozzerwalność i otwartość na płodność. Poligamia jest przeciwna jedności małżeństwa; rozwód rozłącza to, co Bóg złączył. Odrzucenie płodności pozbawia życie małżeńskie dziecka, które jest "najcenniejszym darem małżeństwa".

**1665** Dopóki żyje prawowity współmałżonek, zawarcie powtórnego związku przez rozwiedzionych sprzeciwia się zmysłowi i prawu Bożemu, jak tego nauczał Chrystus. Osoby rozwiedzione zawierające nowy związek nie są wyłączone z Kościoła, ale nie mogą przystępować do Komunii świętej. Powinny one prowadzić życie chrześcijańskie, zwłaszcza wychowując swoje dzieci w wierze.

**1666** Chrześcijański dom rodzinny jest miejscem, gdzie dzieci otrzymują pierwsze głoszenie wiary. Dlatego dom rodzinny słusznie jest nazywany "Kościołem domowym", wspólnotą łaski i modlitwy, szkołą cnót ludzkich i miłości chrześcijańskiej.